

ПРОТОКОЛ № 26

спільного засідання секцій «Ветеринарна медицина», «Безпечність харчових продуктів» та «Лабораторна діагностика» Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів

Онлайн у форматі Teams-конференції

07 вересня 2026 року

м. Київ

Головує: Сергій ЗАХАРІН – Голова Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Рада), заступник Голови Держпродспоживслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, професор, доктор економічних наук.

Присутні: члени Ради та запрошені, усього 112 осіб. З них членів Ради – 90 осіб (згідно з реєстраційним списком).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Питання 1. Вступне слово Голови Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів Сергія ЗАХАРІНА.

Питання 2. Розгляд методичних рекомендацій «Ефективність антигельмінтиків: загальні вимоги (редакція 1)».

Доповідач:

Микола ДАНКО – кандидат біологічних наук, доцент.

Питання 3. Розгляд методичних рекомендацій «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для собак (редакція 1)».

Доповідач:

Микола ДАНКО – кандидат біологічних наук, доцент.

Питання 4. Розгляд методичних рекомендацій «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для котів (редакція 1)».

Доповідач:

Микола ДАНКО – кандидат біологічних наук, доцент.

Питання 5. Розгляд документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення заходу державного контролю (інспектування) за дотриманням оператором потужності, що здійснює утримання жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для державного ветеринарного інспектора)».

Доповідач:

Марія БАРБАРА – заступник начальника відділу здоров'я та благополуччя тварин управління здоров'я та благополуччя тварин, організації протиєпізоотичних заходів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби.

Питання 6. Розгляд документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором

потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)».

Доповідач:

Марія БАРБАРА – заступник начальника відділу здоров'я та благополуччя тварин управління здоров'я та благополуччя тварин, організації протиепізоотичних заходів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби.

Питання 7. Розгляд документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення заходу державного контролю (інспектування) за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для державного ветеринарного інспектора)».

Доповідач:

Марія БАРБАРА – заступник начальника відділу здоров'я та благополуччя тварин управління здоров'я та благополуччя тварин, організації протиепізоотичних заходів Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби.

Питання 8. Розгляд документа «Методичні рекомендації щодо порядку відбору, пакування, маркування та транспортування зразків біологічного і патологічного матеріалу в системі державного ветеринарного моніторингу та протиепізоотичних заходів».

Доповідач:

Катерина САЛАМАХА – Директор Одеської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби.

Питання 9. Розгляд клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.С. Таїрова» щодо надання «Колекції генетичних ресурсів винограду» статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України.

Доповідач:

Сергій ЗАХАРІН – доктор економічних наук, професор, заступник Голови Держпродспоживслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, Голова Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Питання 10. Розгляд можливості надання листа підтримки до звернення Національного наукового центру «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини» до логістичних транспортних компаній.

Доповідач:

Валерій УШКАЛОВ – академік-секретар Відділення ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України, доктор ветеринарних наук, професор.

Питання 11. Різне.

Сергій Захарін повідомив, що проєкт порядку денного був заздалегідь розісланий членам Ради, однак жодних пропозицій та зауважень до зазначеного проєкту не надійшло. Відтак запропоновано вважати, що цей проєкт погоджено без зауважень.

Питання 1. Вступне слово Голови Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів Сергія ЗАХАРІНА.

У своєму виступі Сергій Захарін окреслив ключові питання, що стоять перед Науково-методичною радою, а також закликав всіх до конструктивної роботи.

Сергій Захарін запропонував об'єднати питання 2, 3 та 4 та 5, 6, 7 – з метою економії часу.

Питання 2, 3, 4.

Доповідач:

Микола ДАНКО – кандидат біологічних наук, доцент.

Слухали: Миколу ДАНКА – кандидата біологічних наук, доцента, який представив проєкт методичних рекомендацій «Ефективність антигельмінтиків: загальні вимоги (редакція 1)» та зазначив, що настанови були розроблені для сприяння розробці, виконанню та інтерпретації досліджень з метою оцінки ефективності антигельмінтних лікарських засобів проти внутрішніх паразитів у тварин. Вони включають оновлені рекомендації щодо конкретних паразитів, більш детально подано розрахунок та оцінку відсоткової ефективності, яка базується переважно на кількості гельмінтів у фекаліях, переглянуто настанови для забезпечення узгодженості для різних видів тварин-хазяїв. У методичних настановах подано інформацію щодо узгодження й використання єдиних міжнародних стандартів для оцінки антигельмінтиків. Представлено критерії вимог щодо випробування протипаразитарних лікарських засобів для тварин та процедуру визначення їх ефективності та безпечності. Методичні настанови призначені для розробників, виробників ветеринарних лікарських засобів, спеціалістів наукових установ, працівників діагностичних лабораторій, лікарів ветеринарної медицини.

Наступна розробка – «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для собак (редакція 1)». Доповідач зазначив, що настанови розроблено для сприяння розробці, виконанню та інтерпретації досліджень з оцінки ефективності антигельмінтних лікарських засобів проти внутрішніх паразитів у тварин. Вони включають оновлені рекомендації щодо конкретних паразитів, детальніший розрахунок та оцінку відсоткової ефективності, яка базується переважно на кількості гельмінтів у фекаліях; переглянуто настанови для забезпечення узгодженості для різних видів тварин-хазяїв. У методичних настановах подано інформацію щодо узгодження й використання єдиних міжнародних стандартів для оцінки антигельмінтиків. Представлено

критерії вимог щодо випробування протипаразитарних лікарських засобів для тварин та процедуру визначення їх ефективності та безпечності. Методичні рекомендації призначені для розробників, виробників ветеринарних лікарських засобів, спеціалістів наукових установ, працівників діагностичних лабораторій, лікарів ветеринарної медицини.

Наступна розробка – методичні рекомендації «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для котів (редакція 1)». Доповідач зазначив, що ці настанови були розроблені для сприяння розробці, виконанню та інтерпретації досліджень з метою оцінки ефективності антигельмінтичних лікарських засобів проти внутрішніх паразитів у тварин. Вони включають оновлені рекомендації щодо конкретних паразитів, більш детально подано розрахунок та оцінка відсоткової ефективності, яка базується переважно на кількості гельмінтів у фекаліях, переглянуто настанови для забезпечення узгодженості для різних видів тварин-хазяїв. У методичних настановах подано інформацію щодо узгодження й використання єдиних міжнародних стандартів для оцінки антигельмінтиків. Представлено критерії вимог щодо випробування протипаразитарних лікарських засобів для тварин та процедуру визначення їх ефективності та безпечності. Методичні настанови призначені для розробників, виробників ветеринарних лікарських засобів, спеціалістів наукових установ, працівників діагностичних лабораторій, лікарів ветеринарної медицини.

До доповідача запитань не надходило.

Сергій ЗАХАРІН вніс пропозицію: враховуючи вищезазначене, розроблені проекти методичних рекомендацій «Ефективність антигельмінтиків: загальні вимоги (редакція 1)», «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для собак (редакція 1)», «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для котів (редакція 1)» схвалити, рекомендувати до оприлюднення та практичного використання.

Інших пропозицій не надходило.

Результати голосування:

«За» – 90

«Проти» – 0

Утрималися – 0

Ухвалили: документи «Ефективність антигельмінтиків: загальні вимоги (редакція 1)», «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для собак (Редакція 1)», «Ефективність антигельмінтиків: спеціальні настанови для котів (редакція 1)» схвалити, рекомендувати до оприлюднення та практичного використання.

Питання 5, 6, 7

Доповідач:

Марія БАРБАРА – заступник начальника відділу здоров'я та благополуччя тварин управління здоров'я та благополуччя тварин, організації

протиепізоотичних заходів Департаменту безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби.

Слухали: Марію БАРБАНУ – заступника начальника відділу здоров'я та благополуччя тварин управління здоров'я та благополуччя тварин, організації протиепізоотичних заходів департаменту безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Держпродспоживслужби, яка представила проєкт документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення заходу державного контролю (інспектування) за дотриманням оператором потужності, що здійснює утримання жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для державного ветеринарного інспектора)» та зазначила, що метою цього документа є встановлення процедури державного контролю, що здійснюється державним ветеринарним інспектором, для перевірки дотримання оператором ринку вимог законодавства щодо благополуччя жуйних тварин (велика рогата худоба, вівці, кози, телята) під час їх утримання, визначених Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 08.02.2021 № 224 «Про затвердження вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання» та іншими відповідними актами; визначення порядку дій інспектора для забезпечення послідовного контролю та реагування на виявлені невідповідності; запровадження єдиного гармонізованого підходу до здійснення заходів державного контролю державними ветеринарними інспекторами на потужностях з утримання жуйних тварин з метою забезпечення послідовності та ефективності у дотриманні стандартів благополуччя тварин.

Доповідачка представила проєкт документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)», та зазначила, що ефективний контроль благополуччя тварин під час забою – це не лише питання гуманності, а й невід'ємна частина забезпечення якості та безпеки харчових продуктів. Дотримання високих стандартів у цій сфері позитивно впливає на репутацію бійні та довіру споживачів. Ця стандартна операційна процедура визначає ключові процедури, які офіційний ветеринарний лікар має регулярно здійснювати для контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій тварин, вимог законодавства України щодо благополуччя тварин під час їх забою та супутніх операцій. Завдання не дублювати функції персоналу бійні, а ініціювати вжиття відповідних заходів реагування у випадках виявлених невідповідностей для забезпечення негайного виправлення та запобігання стражданню тварин.

Доповідачка представила проєкт документа «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)», та зазначила, що ефективний контроль благополуччя тварин під час забою – це не лише питання гуманності, а й невід'ємна частина забезпечення якості та безпеки харчових продуктів.

Дотримання високих стандартів у цій сфері позитивно впливає на репутацію бійні та довіру споживачів. Ця Стандартна операційна процедура визначає ключові процедури, які офіційний ветеринарний лікар має регулярно здійснювати для контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій тварин, вимог законодавства України щодо благополуччя тварин під час їх забою та супутніх операцій. Завдання не дублювати функції персоналу бойні, а ініціювати вжиття відповідних заходів реагування у випадках виявлених невідповідностей для забезпечення негайного виправлення та запобігання страждання тварин.

До доповідачки запитань не надходило.

Сергій ЗАХАРІН вніс пропозицію: враховуючи вищезазначене, розроблені документи «Стандартна операційна процедура щодо здійснення заходу державного контролю (інспектування) за дотриманням оператором потужності, що здійснює утримання жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для державного ветеринарного інспектора)», «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)», «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)» схвалити, рекомендувати до оприлюднення та практичного використання.

Інших пропозицій не надходило.

Результати голосування:

«За» – 90

«Проти» – 0

Утрималися – 0

Ухвалили: документи «Стандартна операційна процедура щодо здійснення заходу державного контролю (інспектування) за дотриманням оператором потужності, що здійснює утримання жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для державного ветеринарного інспектора)», «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)», «Стандартна операційна процедура щодо здійснення постійного контролю за дотриманням оператором потужності, що здійснює забій жуйних, законодавства про благополуччя тварин (для офіційного ветеринарного лікаря)» схвалити, рекомендувати до оприлюднення та практичного використання.

Питання 8. Розгляд документа «Методичні рекомендації щодо порядку відбору, пакування, маркування та транспортування зразків біологічного і патологічного матеріалу в системі державного ветеринарного моніторингу та протиепізоотичних заходів».

Доповідач:

Катерина САЛАМАХА – директор Одеської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби.

Слухали: Катерину САЛАМАХУ – директора Одеської регіональної державної лабораторії Держпродспоживслужби, яка представила проєкт документа «Методичні рекомендації щодо порядку відбору, пакування, маркування та транспортування зразків біологічного і патологічного матеріалу в системі державного ветеринарного моніторингу та протиепізоотичних заходів», та зазначила, що у цих матеріалах викладено порядок організації та процедури відбору, пакування, маркування зразків біологічного і патологічного матеріалу, а також вимоги до їх безпечного перевезення між установами ветеринарної медицини, що належать до сфери управління Держпродспоживслужби, під час виконання планових протиепізоотичних та моніторингових заходів. Методичні рекомендації призначені для лікарів ветеринарної медицини, які здійснюють контроль (нагляд) за здоров'ям та благополуччям тварин, фахівців випробувальних лабораторій Держпродспоживслужби, слухачів факультетів післядипломного навчання, науковців, викладачів та студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Під час обговорення виступили Анатолій ГОЛОВКО, академік НААН України, доктор ветеринарних наук, професор; Ірина СЕРШТАН, кандидат ветеринарних наук, начальник управління координації діяльності установ Держпродспоживслужби; Олександр ПІЩАНСЬКИЙ, кандидат ветеринарних наук, директор Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи. Внесено пропозицію щодо доопрацювання матеріалів з урахуванням наданих під час рецензування зауважень, а також організації додаткового рецензування незалежними фахівцями.

Катерина САЛАМАХА погодилася з необхідністю врахування зауважень та внесення відповідних коректив до тексту документа.

Сергій ЗАХАРІН запропонував проєкт рішення: рекомендувати розробникам проєкту документа «Методичні рекомендації щодо порядку відбору, пакування, маркування та транспортування зразків біологічного і патологічного матеріалу в системі державного ветеринарного моніторингу та протиепізоотичних заходів» доопрацювати надані матеріали з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій, і повторно винести документ на розгляд Ради.

Інших пропозицій не надходило.

Результати голосування:

«За» – 90

«Проти» – 0

Утрималися – 0

УХВАЛИЛИ: рекомендувати розробникам проєкту документа «Методичні рекомендації щодо порядку відбору, пакування, маркування та

транспортування зразків біологічного і патологічного матеріалу в системі державного ветеринарного моніторингу та протиепізоотичних заходів» доопрацювати надані матеріали з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій і повторно винести документ на розгляд Ради.

Питання 9. Розгляд клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.Є. Таїрова» щодо надання Колекції генетичних ресурсів винограду статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України.

Доповідач:

Сергій ЗАХАРІН – доктор економічних наук, професор, заступник Голови Держпродспоживслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, Голова Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Слухали: Сергія ЗАХАРІНА – доктора економічних наук, професора, заступника Голови Держпродспоживслужби з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, Голову Науково-методичної ради Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, який зазначив, що до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів надійшло клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.Є. Таїрова». Наукова установа заявила клопотання щодо надання Колекції генетичних ресурсів винограду статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України. Підкреслив, що зазначена колекція є унікальним та стратегічним фондом для вітчизняної аграрної науки, для вітчизняного виноградарства та виноробства. Вона забезпечує збереження генетичного різноманіття винограду, є незамінною базою для наукових досліджень, виведення нових стійких сортів і безпосередньо впливає на продовольчу безпеку України.

Доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, завідувач кафедри ентомології, інтегрованого захисту та карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України Микола ДОЛЯ підтримав клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.Є. Таїрова» щодо надання Колекції генетичних ресурсів винограду статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України та висловив вдячність Науково-методичній раді за високу активність, професіоналізм і всебічну підтримку стратегічно важливих для держави ініціатив.

Сергій ЗАХАРІН вніс пропозицію: підтримати клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.Є. Таїрова» щодо надання Колекції генетичних ресурсів винограду статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України, та

рекомендувати направити відповідні матеріали до Міністерства освіти і науки України для подальшого розгляду Кабінетом Міністрів України.

Інших пропозицій не надходило.

Результати голосування:

«За» – 90

«Проти» – 0

Утрималися – 0

УХВАЛИЛИ: підтримати клопотання Національного наукового центру «Інститут виноградарства та виноробства імені В.Є. Таїрова» щодо надання Колекції генетичних ресурсів винограду статусу наукового об'єкта, що становить національне надбання України, та рекомендувати направити відповідні матеріали до Міністерства освіти і науки України для подальшого розгляду Кабінетом Міністрів України.

Питання 10. Розгляд можливості надання листа підтримки до звернення Національного наукового центру «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини» до логістичних транспортних компаній від Держпродспоживслужби України.

Доповідач:

Валерій УШКАЛОВ – академік-секретар Відділення ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України, доктор ветеринарних наук, професор.

Слухали: Валерія УШКАЛОВА – академіка-секретаря Відділення ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України, доктора ветеринарних наук, професора, який зазначив, що Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» наразі є провідним виконавцем низки важливих національних проєктів Національного фонду досліджень України, а також головним виконавцем міжнародних наукових проєктів, які фінансуються Європейським Союзом через Український науково-технічний центр. Проте сьогодні, в умовах війни, ми зіткнулися з гострою логістичною проблемою. Ці обмеження зривають терміни виконання міжнародних проєктів, призводять до псування зразків, збільшують витрати та, зрештою, підривають авторитет української науки. Специфіка нашої роботи та виконання цих міжнародних зобов'язань передбачає регулярне відправлення за кордон біологічних матеріалів, зразків довкілля та лабораторних реагентів.

Зважаючи на викладене, ми звертаємося до Науково-методичної ради та керівництва Держпродспоживслужби з проханням надати роз'яснення щодо правил перевезення таких вантажів. Це дозволить розблокувати операційну діяльність інституту та забезпечить виконання стратегічних наукових досліджень.

Також під час обговорення виступили Анатолій ГОЛОВКО, академік НААН України, доктор ветеринарних наук, професор; Ірина СЕРШТАН, кандидат ветеринарних наук, начальник управління координації діяльності установ Держпродспоживслужби, які зазначили, що на цей час не існує нормативно-правових актів з цього питання.

Сергій ЗАХАРІН вніс пропозицію: інформацію Валерія УШКАЛОВА, Анатолія ГОЛОВКА та Ірини СЕРОШТАН – взяти до відома.

Підтримати наукову діяльність Національного наукового центру «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини».

Із залученням фахівців Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, Управління контролю на державному кордоні, Управління координації діяльності установ Держпродспоживслужби та зацікавлених членів Науково-методичної ради Держпродспоживслужби опрацювати питання щодо нормативно-методичного забезпечення некомерційного переміщення біоматеріалу через державний кордон під час виконання наукових досліджень.

Інших пропозицій не надходило.

«За» – 89

«Проти» – 0

Утрималися – 1

УХВАЛИЛИ:

Інформацію Валерія УШКАЛОВА, Анатолія ГОЛОВКА та Ірини СЕРОШТАН – взяти до відома.

Підтримати наукову діяльність Національного наукового центру «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини».

Із залученням фахівців Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, Управління на кордоні, Управління координації діяльності установ Держпродспоживслужби та зацікавлених членів Науково-методичної ради Держпродспоживслужби опрацювати питання щодо нормативно-методичного забезпечення некомерційного переміщення біоматеріалу через державний кордон під час виконання наукових досліджень.

Питання 11. Різне.

Слухали: Сергій ЗАХАРІН – Голова Науково-методичної ради, який зазначив, що всі основні питання порядку денного вичерпані. Висловив подяку всім членам Науково-методичної ради, авторам розробок та запрошеним експертам за високий професіоналізм, активну участь в обговоренні та плідну роботу. Завдяки цьому вдалося прийняти виважені та обґрунтовані рішення.

Голова Ради

Сергій ЗАХАРІН

Вчений секретар Ради

Лія СУЛЕЙМАНОВА